

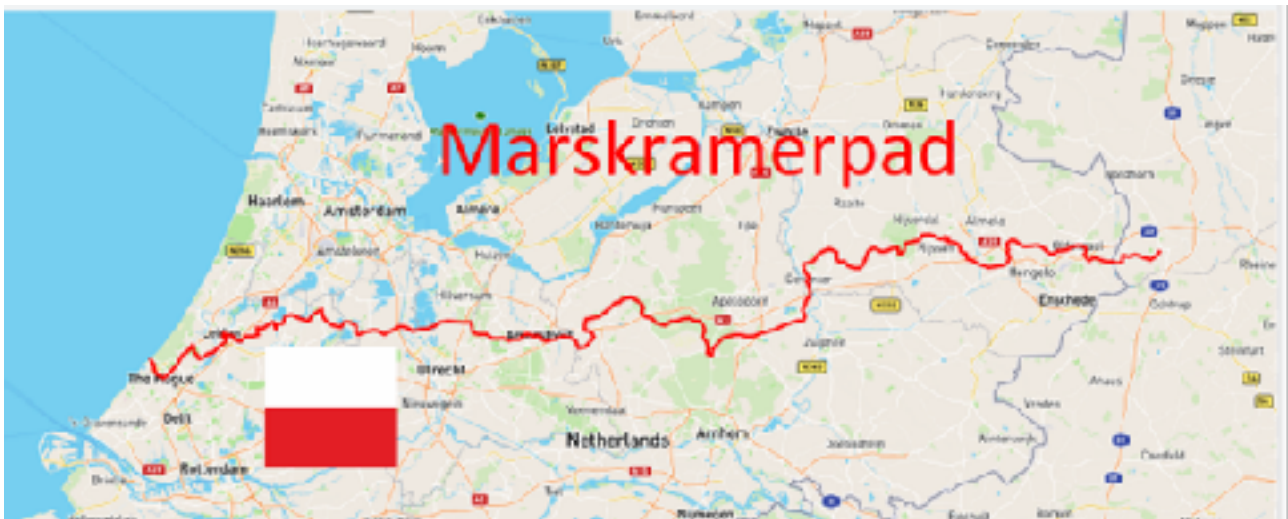
Het Marskramerpad

Hannekemaaiers, kiepkerels, marskramers en tödden zwierven door ons land, op zoek naar werk en kopers voor de waar die ze op hun rug mee torsten. Niet ongevaarlijk op die onverharde, slecht begaanbare wegen waar rovers op de loer lagen, belust op koopwaar en zuurverdiende centen. Om maar niet te spreken over de moeilijk doorwaadbare plaatsen onderweg en wilde dieren. De handelslieden trokken langs afgelegen boerderijen en dorpen en stonden aan de wieg van latere grote winkelketens.

Marskramer van Jeroen Bosch

Op dit schilderij van Jeroen Bosch uit de collectie van het museum Boijmans Van Beuningen wandelt een landloper of marskramer "op een slof en een oude schoen". Dit staat voor de mens op zijn levenspad, een pelgrim die op zijn levensweg gebukt gaat onder de lasten van zijn aardse bestaan. Hij torst zijn last op het pad vol verleidingen.

Het Marskramerpad begint in het Duitse grensplaatsje Bad Bentheim, bekend van het Bentheimer goud, en loop dwars over Nederland naar Den Haag, van Oost naar West. 372 km lang.

Dag 1, Bad Bentheim naar Oldenzaal, 22-02-2023

Gisteren met de trein naar Bad Bentheim gegaan. Om 14:00 uur vertrokken met de tram en om 18:00 uur in mijn hotel. Het laatste stuk vanaf Hengelo was een hele onderneming. De trein die ik gepland had van de Duitse Bundesbahn reed niet. Uiteindelijk ben ik met de internationale trein naar Berlijn gegaan want die stopt ook in Hengelo en ook in bad Bentheim omdat daar de locomotieven gewisseld moeten worden. Na een uur wachten in Hengelo kon ik gratis met die trein mee naar Bad Bentheim. Maar ook die trein reed regelmatig stapvoets, waarom geen idee. Maar goed ik ben er gekomen. Inmiddels was het al donker aan het worden en het was nog een hele tippel naar mijn slaapplek. En nog even een foto gemaakt van het kasteel achteraf maar goed ook want de volgende dag was het heel mistig in de ochtend.

Het Marskramerpad begint in Bad Bentheim. Ik ben Bad Bentheim ligt op een rots midden met op het hoogste punt de Burcht. De Burcht is gebouwd met het bekende Bentheimer zandsteen. Het Bentheimer goud wordt al eeuwen in de omliggende groeve gewonnen. En de gelige steensoort is goed te bewerken en werd tot ver over de grens gebruikt. Een goed voorbeeld in Nederland is het paleis op de Dam. De plaats staat ook bekend om zijn kuuroord met thermaal bronwater. Daar stamt het woord Bad voor Bentheim vanaf. En dan niet nog te vergeten de beroemde kunstschilder Jacob van Ruisdael. En hij legde de Burcht maar liefst 12 keer vast op tekening.

Jammer dat het vanmorgen bij het vertrek erg mistig was, bad Bentheim ligt op een rots en ik weet dat je ver naar beneden kan kijken, maar niet vandaag. Ook de Burcht was niet echt mooi op een foto te zetten door de mist. Ik heb wat geprobeerd.

Mooie kiekjes van mooie straatjes, dat is ook Bad Bentheim.

Vandaag naar Oldenzaal, ik heb de route opgepakt maar in Duitsland is zijn de aanwijzingen altijd anders, niet de bekende rood-witte maar een witte T op een zwarte ondergrond of als T op een boom geschilderd. Dat is de routeaanduiding die ik moet volgen tot aan Nederland. Even wennen maar uiteindelijk ging dat ook goed. Natuurlijk heb ik ook hier de route op gps op mijn telefoon. De eerste plaats waar ik langs kom is Gildehaus.

Gildehaus kent een echte Hollandse molen, de Ostmule, helemaal draaiend gemaakt maar niet in de winter. Geen grootse zaken onderweg, wel nog een molen met, het lijkt wel, een afbeelding van een pelgrim en dat trekt mij aan. Geen wieken.

Even flink doorstappen en kom ik bij de nietszeggende grens tussen Duitsland en Nederland, en nog even verder steek ik het riviertje de Dinkel over. Gelukkig geen hoog water in de Dinkel anders had ik een alternatieve route moeten nemen.

Verderop zie ik een overdaad van sneeuwkllokjes en krokussen, lente? Waarom hier een overdaad? Komt dat misschien door de Mariakapel die ernaast staat, zorgt zij voor deze vruchtbaarheid? Ik ga daar maar van uit. En natuurlijk hier weer een simpele legende.

Houd de dief tegen

In 1980 werd de Maria-icoon, die oorspronkelijk in de kapel hing, gestolen. Een gipsen beeld van de Maagd Maria werd de vervanger. 25 jaar later vond een van de beheerders van de kapel een zwarte plastic zak

met de gestolen Maria-icoon achter de kapel. Misschien is het dat met het

50-jarig jubileum van de Mariakerk in Zuid-Berghuizen de dief de icoon heeft teruggebracht.

Wie zal het zeggen. Pastoor van Breemen had er geen oren naar de naam van de dader achterhalen. "Het symbool is terug in de gemeenschap en zijn er enthousiast over. Blij dat dader zijn buit heeft teruggegeven - in uitstekende staat." De icoon bleef eerst lang in de dagkapel van de Maria parochie, maar het is nu terug op zijn oude plek.

En nu door naar Oldenzaal. Oldenzaal is voor oorsprong en stad met veel katholieken en daardoor een grote carnavalsstad. De resten zijn nog zichtbaar. Café eigenaren zijn druk aan het schoonmaken en andere zaken gaan weer volgens het normale leven.

In het midden staat de Plechelmus basiliek, de rechterzijde is gotisch en de linkerzijde Romaans, de toren is van onderen Romaans en hoger Gotisch. De oppervlakte van de toren is zeker net zo groot als de basis van de Domtoren. Deze toren is zeer laag, ik denk dat de oorspronkelijk ambities hoger waren dan de werkelijkheid.

Het eind van deze dag liep ook niet vlekkeloos, ik was ca. 15:30 in Oldenzaal, je wil dan niets liever dan je schoenen uit en een lekkere douche. Ik heb een adres van Vrienden op de Fiets. Ik kreeg steeds sms berichten van Marjan dat ze met haar man vandaag naar het ziekenhuis in Enschede moest. Ze wilde iemand inschakelen die mij binnen kon laten. Om 13 uur kreeg ik bericht dat ze er zo was en wel even op de bank in de tuin kon uitrusten. Ik berichtte terug dat ik er zeker niet voor 15 uur zou zijn. Zij berichtte weer dat ze met zo, 18 uur bedoelde??? Dan maar Oldenzaal in, een toast gegeten, lang gezeten, een kop koffie bij de Hema gedronken en kijkend of er een andere overnachtingsplek is, nee dus. Toen een sms dat de bus niet terug reed, ja staking vandaag. Maar net na zessen kreeg ik bericht dat ze thuis was. Uiteindelijk heb ik een complete woning tot mijn beschikking met alles erop en eraan, zij woont zelf drie huizen verder. Ach ja het zij zo.

Morgen gaat de tocht naar Hertme, vlakbij Borne. Ik ga het hotel testen waar Jan en Jannie al jaren verblijven met het Afrika-festival. Er is dan ook maar 1 overnachtingsplek daar in dat gehucht.

Dag 2, Oldenzaal naar Hertme, 23-02-2023

Ondanks alle malaise van gisteren heb ik uitstekend geslapen. Marjan kwam met haar man Henk het ontbijt brengen. Lekker met een gekookt eitje erbij. Na uitvoerig afscheid te hebben genomen ben ik de tweede dag van het Marskramerpad begonnen.

De weg was nat maar regen heb ik niet gehad. Al snel nadat ik Oldenzaal uit ben kom ik bij het grote recreatieterrein "Het Holsbeek". Een zeer uitgestrekt recreatiegebied aangelegd in de jaren zeventig van de vorige eeuw. Je kan hier wandelen, zwemmen, karten, MTB fietsen, mountainbiken, voetgolven, klootschieten, paardrijden en fietsen op een wielervedstrijdenbaan van 4,2 km. De wielervedstrijdenbaan is aangelegd voor grote nationale en internationale wedstrijden, maar die zijn er nooit gekomen.

De volgende bezienswaardigheid is het kerkdorp (katholiek) Deurningen. Maar voordat ik daar kom halverwege een stop bij een particulier.

Heerlijke koffie, koeken, fris etc te koop en een mooie zitplek, betalen met geld in een kistje is inmiddels achterhaalt, nu de QR code scannen en betalen met je telefoon.

In Deurningen natuurlijk een grote kerk die ik naar Plechelmus is vernoemd net als in Oldenzaal. Met de carnavalslied was de kerk stampvol en met de viering van Aswoensdag, waren er 10 mensen om het askruisje te halen, dit volgens de eigenaar van het café Pelle's. Hij was net bijgekomen van carnaval, iedere dag 1500 mensen in de zaal en 800 mensen in de tent voor de kerk. Hij was zeer tevreden. Gisteren de grote schoonmaakdag van café en buiten, sinds vandaag is alles weer normaal gaf hij aan. Het is onbegrijpbaar zo een groot café in een klein kerkdorp. Ze hebben al vaker de prijs voor beste terras van Twente gehad en maken zelf chocolade bonbons e.d.

De route naar Hertme gaat over een drassig en glad pad langs de Deurningerbeek. Oppassen voor het uitglijden. Niet ver voor mijn slaapplek bij een boerenerf, een wilde hond die op mijn rug sprong en trachtte te bijten. Nu ik naar mijn jas kijk zie ik ook kleine gaatjes in mijn jas van die hond. Vreemd dat je dat soort wilde beesten los laat rond lopen. Verder ging het goed, hij bleef mij wel volgen maar geen springerig meer.

Nu zit ik het hotel, een keurig hotel met heerlijk eten. Morgen gaat de tocht naar Rijssen, de eerste plaats die ik aandoe is Zenderen. Neef Loek belde nog even dat hij Lisa ten huwelijk heeft gevraagd en volgend jaar gaat trouwen, daar heb ik nog maar even een biertje op genomen.

Dag 3, Hertme naar Rijssen, 24-02-2023

Ben tevreden over het hotel Jachtlust, goed diner, goed geslapen en uitgebreid ontbijt buffet, hotel is goedgekeurd. Dit voor de vaste bezoekers van dit hotel.

Op pad naar Rijssen, wordt een lange wandeling vandaag zo rond 30 km. Weer op de route kom ik op bekende paadjes die je ook vaak tegenkomt op het Pieterpad, vaak een pad tussen de hekken door van twee eigenaren (aannee).

Opeens een vreemd tafereel op de route, een stuk grond vol met figuren. Het is het veld van de wereld van Welevelds. Op het bijbehorende bord het volgende:

De focus ligt hier op de familie Van Weleveld bestaande uit Bernard, zijn vrouw Geze, hun zoon Johannes en zijn broer Otto.

Van Welevelds baas is de bisschop van Utrecht, Wilhelmus Berthout, hun feodale heer.

De mens is trouw en gehoorzaamheid verschuldigd, net als de bisschop die op zijn beurt toebehoorde aan zijn leenheer, de keizer.

Hij is in gezelschap van de abt van Weerselo, de abdis van Essen, Beatrix van Holte, een van de nonnen, een priester en paus Bonifatius VIII, de machtigste man in de kerk.

Wie snapt dit?

Maar weer snel verder. Dan kom ik ineens in een katholieke hoek, twee kloosters op mijn pad. Het eerste klooster was van de Karmelieten, je weet wel van dat lekkere bier Karmeliet.

In dit klooster, wat gesloten is in 1971, heeft vanaf 1972 het middelbaar Agrarisch Onderwijs gezeten, dat in 1996 naar Almelo is verhuisd. Wat er nu in zit? Allerlei bedrijven.

Verderop kom ik bij een nog in gebruik zijnde klooster van de Camelitessen, de vrouwelijk tak van de Karmelieten. Zij zaten dicht bij de Karmelieten die dan de geestelijke bijdragen konden leveren.

In het klooster leven de zusters in afzondering als slotzusters of monialen. Ze zoeken een weg dicht bij God in geestelijke afzondering. Slechts de kapel van het klooster en de spreekkamers zijn toegankelijk. In de gebedsruimte dient stilte in acht genomen te worden.

Bij het klooster van de Camelitesen is in 2017 nog tegen de tuinmuur een Kruisweg met 14 staties aangebracht door beeldhouwster Ger van Iperen-Schenkel.

Vorbij deze kloosters een veelzeggend beeld over het tijdsbeeld van die tijd.

Onderweg weer een rustpunt, nu een kar met koffie en al. Dat was wel lekker, ik ben op de rest van de route ook geen enkele andere plek als dit of een café tegengekomen.

Verder nog een redelijk nieuwe watermolen en daarna doorstappen naar Rijssen over niets zeggende wegen, gewoon even door stampen.

De tocht leid verder door het natuurgebied Twickels, een zeer uitgestrekt natuurgebied dat van boven Borne tot aan Rijssen loopt. De hele tocht gaat door dit gebied, met 3 keer het passeren van een snelweg. Toen ik net de snelweg van knooppunt Azelo naar Enschede voorbij was zag ik op een dijk een man staan met een notitieblok in zijn hand. Hij keek wel naar mij maar verder leek mij dat hij niet mij stond op te wachten. Mijn pad ging door een klein tunneltje onder de dijk door. Dat had de man niet in de gaten en zag mij ineens aan de andere kant van het dijkje met gat. Hij riep dat hij juist mij even wilde spreken. Het was Frank Timmer verslaggever van het dagblad Tubantia. Hij was mensen aan het interviewen over de nieuwe weg de "vloedbeltverbinding" een nieuwe rondweg om Borne en Zenderen te ontlasten. Mijn mening??? Ik liep vlak langs de snelweg met de herrie daarvan en als Nieuwegeinse ben ik niet zo bekend met dit verhaal. Maar altijd vervelend als er door een wandelgebied een nieuwe weg komt. Hij vroeg of hij mij mocht interviewen en een foto mocht maken. Het was vandaag een miezerige dag en fris, dus hoed op en handschoenen aan. Het is gelukt ik sta in de zaterdagkrant van 4 maart. Mijn zus Gerda, die daar woont, liet me dat direct weten.

Chris Kreijns, bezoeker uit Nieuwegein

'Jullie hebben een erg mooi gebied'

Een gestalte met een hoedje op en iets leeg omzwaaiend op zijn rug naar de overkant van het langgestrekte natuurgebied langs de A20/10-rijweg. De wandelaar in kwestie is Chris Kreijns uit Nieuwegein, die de ondanks het gare weer goed genuttigt. De man wandelt vijf dagen lang over het Marskramerpoel. Vandaag legt hij de etappe van Hordeno naar Rijssen af. 'Ik heb prachtige stukken gezien. Het

paal is wel erg drassig. Kijk uit dat je niet uitglijdt, liep op de helling', waarschuwt de wandelaar. Groen is de hees die zijn rugzak tegen de regen beschermde. Hij vindt het hier een erg mooi gebied. Kreijns constateert het zijn spijt wel dat hij op dit stuk van de route het lawaai van de snelweg voor het moet aemen. Dat hier vlakbij, tussen hees en A20, nog een nieuwe weg komt

te liggen, kan hij zich moeilijk voorstellen. Hij hoopt dat Tweente zijn kans niet verliest. 'Een mooi landschap, een rustpunt en gasten.' Dit stukje grond hoort bij het landgoed Twickel. Voor de stichting Twickel is de Austerbeek een belangrijke ecologische verbindingroute met de Sallandse Heuvelrug. De nieuwe weg mag geen belemmering vormen voor de otter.

▲ Wandelaar Chris Krejns uit Nieuwegein geniet op van het Marskramerpad dat hier langs de
over landgoed van de stichting Twickel loopt. © Tubantia

Op mijn vrienden op de fiets plek stond in ieder geval om kwart voor vijf
de koffie klaar toen ik daar aangekomen ben.
Nog om half zeven even wat gaan eten in Rijssen en vroeg naar bed
vandaag.

Dag 4, Rijssen naar Okkenbroek, 25-02-2023

Ik had in eerste instantie willen overnachten in Holten, maar da zou ik daar al om 12 uur zijn, die plek heb ik afgezegd en heb een plek gezocht in Okkenbroek, een 12 km verder. Ik zit hier bij een voormalige varkensboer, die het bedrijf aan zijn zoon heeft overgedaan, maar zoonlief heeft het bedrijf inmiddels beëindigd. Ze wonen nog wel naast elkaar, zoon op de boerderij en pa en ma op een huis ernaast wel een paar honderd meter verder. Ook hier werd ik met koffie en een kersenbonbon ontvangen. Mooie vrienden op de fiets plek.

Vanuit mijn overnachtingsplek in Rijssen was het nog wel een hele tippel om op de route te komen. Ook heb ik in Rijssen wat boodschappen gedaan voor het avondeten. In Okkenbroek geen winkels en eetgelegenheden, dan moet je 5 km verder.

Rijssen ligt dicht bij de Sallandse heuvelrug, een prachtig natuurgebied. Wat je hier ziet is dat landbouwgebied is teruggegeven aan de natuur. Wat ik mij nu afvraag is het volgende, boeren bij natuurgebieden moeten weg en daar komt natuur. Hoe zit het dan met de boeren die dan weer tegen dat nieuwe natuurgebied aanzitten? Zo kan dat toch niet?

Maar aan het begin van de oude bossen van de Sallandse heuvelrug stel ik me weer gerust, als 65 plussen mag ik gewoon met mijn auto en motor het natuurgebied in, wie snapt het nog?

De Sallandse heuvelrug ben ik al twee keer overgestoken van noord naar zuid en omgekeerd met het lopen van het Pieterpad. Nu steek ik het gebied over van oost naar west waarbij ik natuurlijk op één plek het Pieterpad kruis. dat is vlakbij Holten.

Ik kom met deze route langs een Canadees oorlogsgraf, wat ik met het Pieterpad gemist heb.

Net voorbij de kruising (zie hieronder) van de paden een uitspanning waar ik zowaar vandaag kon lunchen

Op de Sallandse heuvelrug staan honderden paaltjes met blokken erop die je kan draaien met op elke zijde wetenswaardigheden uit een bepaald jaar, over de wereld en natuurlijk over Twente. ik heb er veel gelezen, is een erg leuke activiteit. Wie dat bedacht heeft, heeft wat zaken moet opschrijven.

Na de Sallandse heuvelrug voorbij te zijn loop ik lange rechte stukken over asfaltwegen, weer even wennen. Uiteindelijk kom ik in Okkenbroek aan.

Bij de kerk een noaberkast. Hierin kan je voedsel zetten. Mensen die het niet breed hebben mogen hier voedsel pakken. De kast stond behoorlijk vol.

Nu in Okkenbroek mijn meegenomen eten verorberen, en morgen weer fris verder.

Morgen wil ik proberen om lopen op het station van Deventer te komen, mijn laatste dag van deze serie. Mijn doel was weer te ervaren om lange afstanden met een volle rugzak te lopen en dat gaat nog steeds goed. Ik durf de uitdaging van Lissabon naar Santiago de Compostella wel weer aan.

Dag 5, Okkenbroek naar Deventer, 26-02-2023

Vanmorgen van Janny een zeer uitgebreid ontbijt gehad, je bent alleen maar er staat op tafel voor 5 man. Janny woont daar met haar man Henk die varkensboer is geweest. Dit huis staat een paar honderd meter van de boerderij die overgenomen is door hun zoon. Hij heeft de varkens inmiddels vaarwelgezegd omdat er voor een kleinen varkensboer niet veel te verdienen valt. Hij bewoont met zijn gezin nog wel de boerderij. Hieronder het ontbijt en hun mooie huis.

Buiten is het wat wit van de vorst en het heeft een mini beetje gehageld. Maar de lucht is helemaal blauw en de koudere noordoostenwind is vandaag minder hard.

De eerste plaats(je) waar ik doorheen loop is Lettele een kleine plaats met een buurtwinkel gerund door vrijwilligers maar wel een restaurant. Inmiddels ben ik gearriveerd in het "Ijssellandschap" ik kom in de buurt van de IJssel.

Het is vandaag even gewoon doorstappen, geen bijzonderheden onderweg naar Deventer. Het Marskramerpad gaat langs de zuidkant van Diepenveen, genoemd naar een klooster dat hier tot 1578 stond, het is toen verwoest. En dan door even naar het station van Deventer, maar dat is nog een hele tippel ruim 5 km terwijl je in de verte de contouren van Deventer ziet. Het is wel bijzonder hoe de route naar het station loopt, je loopt amper door stedelijk gebied, een stuk over een dijk met links en rechts kleinen meertjes die ontstaan zijn bij dijkdoorbraken.

En tegen half drie kom ik aan in de stad van de Deventer koek van Bussink. De tocht zit ervoor even op, het was weer een uitdaging om 5 dagen met een volle rugzak te lopen maar dat ging bijzonder goed. Over een kleine 3 weken vertrek ik naar Lissabon om vanaf daar naar Santiago de Compostella te lopen. Het zal minder vlak zijn dan deze route maar geen hoge bergen.

Dag 7, Deventer naar Klarenbeek , 29-09-2023

Weer even lekker 3 dagen wandelen, verder op het Marskramerpad. Ik ga van dag 5 naar dag 7, dat klopt. Ik heb eerder de etappe van Amersfoort naar Hollandsche Rading gelopen en dat is dag 6. Was een prachtige route door alleen maar bos.

Maar nu dag 7 van Deventer naar Klarenbeek bij Apeldoorn. Vanmorgen samen met Adie eerst kleindochter Nina naar school in Utrecht gebracht en vandaar verder met de tram naar het station. Om ongeveer 10 uur was ik in Deventer om de tocht weer op te pakken. Het weer is goed, droog en niet echt fris.

Tegenover het station aan de rand van het vogelpark staat een beeld van president Steyn.

Bij het kunstwerk staat een bordje met de volgende tekst:
"Geen offer heeft hij geschuwd voor zijn volk, voor de trouw aan 's lands woord voor onafhankelijkheid, recht en taal. Hij was een eer aan onze staat."

Over President Steyn

Martinus Theunis Steyn (1857-1916) ging enkele jaren in Deventer naar school (1877-1879). Hij studeerde daarna rechten aan de universiteit van Leiden. Daarna keerde hij terug naar zijn geboorteland Zuid-Afrika, waar hij werkte als advocaat, politicus en staatsman. Hij werd president van de Oranje Vrijstaat in Zuid-Afrika van 1896 tot 1902 en gaf leiding in de Boerenoorlog tegen Engeland.

Omstreden

Het beeld is al decennia omstreden omdat president Steyn met zijn blanke Boerenrepubliek aan de wieg heeft gestaan van de apartheid (de onderdrukking van de zwarte bevolking). Uit de tekst bij het beeld blijkt de grote sympathie van de Nederlanders in die tijd voor de strijd van de Boeren, omdat velen van hen van Nederlandse kolonisten afstamden. Op dit moment is het thema hoogst actueel vanwege de grote anti-rascisme demonstraties en (de roep om) het weghalen van veel beelden van omstreden figuren uit de geschiedenis.

Maar ja, hij heeft 2 jaar in Deventer gewoond????Deventer doe wat.

De binnenstad van Deventer is de volgende halte, mooie doorkijkjes en de grote kerk de Sint Lebuinuskerk. Lebuinus is een Engelse prediker die op deze plek in 770 een houten kerk liet bouwen.

Niet veel verder kom ik bij de IJssel die ik met een pont ga oversteken. Één kleine voetgangers pont die je de IJssel over zet. Aan de andere kant een mooi blik op Deventer.

De route gaat verder aan de andere kant van de IJssel richting het oosten. De snelweg A1 van Amsterdam naar Enschede onderdoor richting Wilp. Onderweg nog een mooie molen gespot. Dit gebied was vroeger ook bezaaid met steen fabrieken, nu geen enkele meer.

Het is eind september, bijna oktober, je verwacht dan niet veel bloemen langs het pad. Maar dat is anders, op vele plekken staan de bloemboeketten langs de weg. Ik vind het bijzonder. wat het allemaal voor soort zijn weet ik van vele niet.

Uiteindelijk kom ik aan bij het plaatsje Wilp, bekend van kledingwinkel Piet Zomers. Ik zie de kerk op de dijk staan. Ook deze kerk heeft met Sint Lebuinus te maken, net als de grote kerk in Deventer. Nader onderzoek wijst uit dat hij naar de IJssel streek was gegaan om de Saksen te bekeren. Hij is in Wilp begonnen en later is hij de IJssel overgestoken naar Deventer. De Saksennwilde niets met hem te maken hebben omdat hij van hún aartsvijand de Franken kwam. Het is goed gekomen door bemiddeling van de Utrechtse bisschop Gregorius. Maar met het korte niet altijd succesvolle tijd heeft hij Wilp en Deventer op de kaart gezet.

Bij Wilp duik de route gelijk de dijk op. De Bomendijk, een lange slingerende slaapdijk die ik kilometers lang volg. De naam Bomendijk is wel passend, het pad gaat op de dijk door een smalle bos strook. Helaas totaal geen horeca onderweg tot Klarenbeek aan toe.

De dijk loopt van Wilp naar Gietelo en is ruim 6 kilometer lang. En zowaar onderweg nog 6 andere Marskramerpad lopers.

Van Gietelo loop ik richting Klarenbeek, bij Klarenbeek moet ik altijd denken aan de Arnhemse wijk met die naam, maar dit is het dorp Klarenbeek.

Even verderop was ik niet alleen, het wemelde van kabouter optrekken, altijd een mooie creativiteit.

Ik kom aanlopen bij het station Kranenbeek. Na deze mooi weer dag komt de regen een kwartier lang met bakken uit de lucht vallen. Maar in deabri op het station kon ik net droog zitten. Met de dieseltrein van Ariva ben ik naar Apeldoorn gegaan. In Klarenbeek is geen overnachting plek te vinden. Het is maar een ritje van 10 minuten.

In Apeldoorn nog een stukje lopen naar het centrum, waar ik overnacht in het oude Kantongerecht. Het boeken van deze plek ging al met horten en stoten omdat zij verschillende boekingsystemen gebruiken. Het boeken daar is een grote puinhoop. Voor mij was er dan ook geen kamer beschikbaar, de host wilde wel een ander hotel voor mij boeken, maar ik wist dat alles vol zit. Met een stom trucje heeft hij een boeking geannuleerd omdat die gasten er niet voor vijf uur konden zijn. Eigenlijk schandelijk maar ik had mijn kamer.
ik ben wel 10 keer gebeld over deze boeking en het stond vast.

Morgen neem ik weer de trein naar Klarenbeek en loop dan naar Hoenderloo. Ook dan slaap ik in Apeldoorn omdat in Hoenderloo ook niets beschikbaar was, maar wel op een andere plek, en ik weet zeker dat dat goed gaat.

Dag 8, Klarenbeek naar Hoenderloo, 30-09-2023

Na lekker geslapen en ontbeten te hebben weer op stap, de trein naar Klarenbeek gaat op zaterdag maar één maal per uur. Ik wilde daarom de trein van 9:05 uur hebben en dat is gelukt.

om kwart over tien was ik in Klarenbeek en stond weer voor het kabouter bos met de kabouter kolonie. Hoe die is ontstaan heb ik even gefotografeerd.

Het weer is prachtig vandaag om te lopen naar het mooie Klarenbeek. Apart, een gedeelte van het dorp hoort bij de gemeente Voorst en een ander gedeelte bij de gemeente Apeldoorn. Het gedeelte van Voorst heeft een grote kerk en een groot landhuis, "huize Klarenbeek" waar de plaats naar vernoemd schijnt te zijn. De voormalige katholieke kerk van Klarenbeek heet nij Boshuis. Sinds 2015 is deze kerk officieel onttrokken aan de erediensten. De kerk is aangekocht door de Klarenbeekse

gemeenschap en wordt nu veelvuldig gebruikt voor van alles, bijzonder dat dat kan. De foto met de oprijlaan is de weg naar huize Klarenbeek. Klarenbeek staat bekend om de fabrieken voor het maken van sigarenkistjes, vandaar dat Klarenbeek een station heeft voor de aanvoer van hout en de afvoer van de kistjes. Die handel is inmiddels al lang verleden tijd.

Klarenbeek, Beekbergen, die namen moeten wat te maken hebben met een beek en bergen. De Beek klopt, vanaf Klarenbeek naar Beekbergen gaat de route langs de Beekbergse Beek. De bergen komen later in het verhaal.

Ik loop uiteindelijk het Marskramerpad met in mijn rugzak handel??? Nee ik ben geen echte marskramer, ik heb niets te koop. Dat was anders met één van de laatste Veluwse marskramer, Willem van Tongeren.

Willem van Tongeren (1864-1942) was een van de laatste marskramers, die per dag zo'n 20 tot 30 kilometer aflegde over de Oost-Veluwe. In het centrum van Vaassen staat naast de Grote Kerk het standbeeld van hem. Vader en moeder Van Tongeren waren 'dagloner', de armste groep van de bevolking. Zoon Willem had verschillende boeren als werkgever, maar dat werd eigenlijk nooit wat. Bij de boeren kwamen op gezette tijden de marskramers aan de deur met textiel, potten en pannen of met manden, maar vooral de "Kissieskerels" en dat trok Willem. Met een kist voorzien van laadjes, met klein spul; garen, band, knopen, lucifers e.d. als handel, niet te zwaar en dan een vrij leven. Van boerderij naar boerderij zwerfend, hier en daar een praatje, daar koffie en op bepaalde boerderijen met de knechten mee eten. Op zijn regelmatige zwerftochten kreeg hij nogal wat geld, maar het verdween even vlot weer. Voor zijn kleding hoefde hij niet veel geld uit te geven: kleren en schoenen kreeg hij. Een broek met een touw om zijn middel opgebonden, de pijpen als een harmonica op zijn schoenen en een veel te wijde jas, waarvan de mouwen veel te lang zijn en in plooiën over zijn

handen vielen. Te grote schoenen, nu eens hoge, dan weer lage of hele mooie, soms ook wel eens twee verschillende. En dan een vette pet schuin op het hoofd.

Langzamerhand laat Willem zijn kistje thuis en gaat hij alleen op pad met een doos, waarin wat lucifers en wat ander klein spul zit en een zak waarin hij de dingen opbergt die hij krijgt. Hij is zo bekend en sympathiek dat de verkoop bijzaak is geworden. Bij de verkoop van een doosje lucifers worden de twee of drie cent dankbaar aangenomen, en het betreffende doosje lucifers wordt ook maar weer in de doos teruggedaan. Steevast vraagt hij: "He'j nog wat neudig, een deussien luucifars of zo?" Willem overlijdt op 7 november 1942 mede aan de gevolgen van een beenbreuk, in de ziekenzaal van 'Het Hietveld' in Beekbergen.

Vandaag niet veel marskramers op het pad maar wel veel wandelaars van het Marskramerpad. Onderweg bij een zelfbediening rustpunt gezellig met 4 mensen uit Amersfoort zitten drinken en bijpraten. Ook mensen ontmoet die gisteren ook liepen en morgen ook weer. En nog veel meer lopers maar die heb ik niet gesproken. in Beekbergen even mijn echte rust genomen, even geluncht dit keer.

Het pad weer opgepakt eerst langs de volop oogstende boeren met mais en suikerbieten, het is op het land een drukte van belang (komt dat door de tijdsplanning gesteld door de overheid?)

En dan duik ik de Veluwe bossen in, eerst door de bosbesvelden en dan, ja daar zijn ze, Beekbergen, bergen. Het was heerlijk op en neer over de Veluwe bergen. Dit stuk Veluwe kende ik niet maar het is een pittig stuk om te lopen, en prachtig.

Deze foto heb ik nog niet op het hoogste punt genomen, ik dacht dat ik er was maar het ging nog hoger, niets vergeleken met de Sint Bernard pas maar toch voor Nederland bijzonder. Ik heb het vermoeden dat ik verderop het hoogste punt heb gevonden, een markering. Er stond echter niets bij.

Na al het geklim en dalen kom ik op vlakkere paden die mij naar Hoenderloo leiden. Ik kom een kant van Hoenderloo inlopen die ik niet ken. Ben erg vaak in Hoenderloo geweest maar had dit mooie kerkje nog nooit gezien.

Het is de Heldringkerk uit 1958, een prachtig wit kerkje op een terp.

En als je dan in Hoenderloo bent moet je naar het loket van "Ijs van Co", die heeft een softijs achtig ijs maar wordt met de lepel in je hoorn of bakje geschept, o zo lekker. En dat weet iedereen want je moet je aansluiten in de wachtrij. En die is veel langer dan wat je op de foto ziet.

Morgen al weer dag 3, ik slaap vandaag weer in Apeldoorn, ook in Hoenderloo was geen plek te vinden. Maar hier ging alles goed, een eigen etage met eigen badkamer bij Vrienden op de Wandelfiets. Binnen een half uur van Hoenderloo naar deze plek. morgen weer terug naar Hoenderloo en dan lopen naar Stroe.

Dag 9, Hoenderloo naar Stroe, 01-10-2023

Vanmorgen om kwart voor negen op stap richting de bushalte naar Hoenderloo. Ik heb vannacht geslapen bij Vrienden op de Wandelfiets. Hartelijk ontvangen door Maarten en Berna. Ze wonen al ruim 40 jaar op deze apart plek, nagenoeg in de binnenstad van Apeldoorn. Als gast heb je volledige bovenetage, met eigen badkamer tot je beschikking, perfect geregeld. Nog even gisteravond in de gezellige binnenstad wat gegeten.

Maarten en Berna maken veel mozaïeken, een beetje geïnspireerd door Gaudi, van bank tot een bijzonder brievenbus.

Al redelijk snel stond ik in Hoenderloo om het Marskramerpad weer op te pakken. Geen ijsje bij Co vanmorgen maar gewoon fris op pad. Het weer is weer prachtig vandaag op 1 oktober, warm en zon.

Het eerste deel van de tocht gaat op deze zondagmorgen door de bossen, prachtige paden in het Hoenderlose Bos. Wel veel mountain bikers vandaag die maar over de voetpaden sjezen. In het gebied waar ik vandaag loop zijn geen aparte paden voor hen, en veel wandelpaden zijn hier gecombineerd met paden waar paarden mogen lopen, geen aparte ruiterspaden. De paarden maken het pad erg rul. Hier valt nog wat aan te doen door de beheerders van deze bossen en heidevelden.

Eenmaal het bos uit kom ik bij de Buurlosche heide, eerst over een zandverstuiving lopen voordat ik op de heidevelden ben. En wat is de lucht mooi.

Na de zandverstuiving kom ik op de Buurlosche heide, een groot vlak gebied met in de verte Radio Kootwijk. dat is de linker toren op de foto.

De geschiedenis van Radio Kootwijk

Zendstation Radio Kootwijk is het historisch voorbeeld van technische ontwikkelingen in de 20e eeuw in een ongerepte omgeving.

Aan het begin van de vorige eeuw ontwierp architect Julius Luthmann (1890-1973) het hoofdgebouw van Radio Kootwijk. Hier moest de zendapparatuur voor de lange golf gehuisvest worden voor de communicatie met de overzeese Nederlandse koloniën, met name Nederlands-Indië

In 1923 nam de PTT het radiotelegrafisch zendstation in gebruik voor de lange golf. Voor die tijd een technisch hoogstandje. Snel daarna werd overgestapt op het zenden via de korte golf.

'Hallo Bandoeng...'

Koningin-moeder Emma opende in 1929 de radiotelefoondienst met de woorden 'Hallo Bandoeng, hoort u mij?' Nederland kon vanaf dat moment, via de grotere postkantoren in Nederland, bellen met Nederlands-Indië en spoedig daarna ook met andere landen en continenten. Tijdens WOII gebruikten de Duitsers het station voornamelijk voor de onderzeeboten.

Ik kom vandaag niet bij Radio Kootwijk. Waar ik wel telkens langskom zijn ringslangen op mijn pad.

Lopend over de heidevelden kom ik in het gehucht Hoog Buurlo. De menselijke bewoning bestaat uit twee voormalige boerderijtjes en drie inwoners. In een van de boerderijen werden tussen 1980 en 2007 orgelconcerten gegeven door de toenmalige bewoner, architect Gert Boon, die het orgel zelf had gebouwd. Het orgel kreeg na zijn dood een plaats in het Nationaal Orgelmuseum in Elburg. De schapen zijn niet in de kooien maar natuurlijk op de heidevelden.

Eén van de inkomstenbronnen van de bewoners van Hoog Buurlo was het produceren van eek. Eek is de schors van eikenbomen die looizuur bevat dat door leerlooierijen gebruikt werd. De eiken werden in het voorjaar afgehakt omdat dan de sapstroom het groots is en de schors makkelijk loslaat. Het hoogtepunt van deze oogst ligt in 1875. (Het gehucht Hoog Buurlo bestaat ook al sinds de 9e eeuw) De Looierijen gingen later synthetische stof gebruiken die veel goedkoper was. Waar dit werd gedaan is nog steeds zichtbaar, het is net of men dit jaar nog heeft geoogst.

Na Hoog Buurlo is het even doorstappen naar het dorp Kootwijk, één restaurantje, maar stervensdruk vandaag, met de vele wandelaars, fietsers en paardrijders. Maar even daar lekker tegenover het restaurant mijn eigen voorraad aangesproken. Met mooi uitzicht op de paarden en alle mensen die aankwamen en vertrokken.

De naam van het dorp Kootwijk, vroeger Cotevick, zou een samentrekking zijn van cot (kooi) en vick (wijk): wijk van de schaapskooien. Nairac, de wandelende oud-burgemeester van Barneveld verklaarde de ouderdom van de plaats door de strategische ligging: "Het dorp ligt niet ver van het kruispunt van den Karweg van Arnhem op

Harderwijk, en van Barneveld naar Apeldoorn. Dit en de bosrijkheid, zal oorzaak zijn geweest, dat Kootwijk reeds in de vroegste tijden volkstam- men huisvestte.

Mijn plan is om nog 7,5 km door te lopen naar Stroe, daar kan ik de bus nemen naar Ede-Wageningen. Het eerste deel van de tocht gaat weer door de bossen, daarna kom je op de steppen van Stroe, groot heideveld met allemaal gekapte bomen waarvan je de stobben nog kan zien, een smal paadje om over te lopen en 3 km lang. Toch wel bijzonder die Nederlandse natuur, gelukkig is Nederland nog lang niet vol.

Na deze tocht over de steppen ben ik bijna in Stroe, een dag door bossen, zandverstuivingen en heidevelden, dit keer zonder heuvels. Ik was blij het bord Stroe te zien na vandaag bijna 28 km gelopen te hebben. Bij de snackbar even wat water gekocht en op zoek waar de bushalte is. Tot mijn schrik zag ik een grote oranje hoes over het bord van de bushalte zitten maar gelukkig reed de bus vandaag wel, de komende dagen niet. Ik was binnen een half uur in Ede en ben verder naar Bennekom gegaan met een andere bus om nog even de verjaardag van mijn zwager William te vieren. 's avonds kon ik met Adie terug rijden naar Nieuwegein.

72 km weer verder op het Marskramerpad. Nog iets meer dan 44 km naar Amersfoort, dat moet in twee dagen kunnen, de eerste etappen na Amersfoort heb ik al gelopen en moet ik dan weer verder in Breukelen.

14 oktober nog even de Amsterdam Citywalk lopen, 27 km en van 23 t/m 26 oktober de Schoorlse Vierdaagse, de benen moeten in beweging blijven.

Dag 10, Stroe naar Terschuur, 24-01-2024

Vandaag weer op stap op het Marskramerpad, ik ga nu twee dagen lopen, vandaag van Stroe naar Terschuur en morgen vanaf Terschuur naar Amersfoort. Dan heb ik geen "gaten" meer in het Marskramerpad en moet ik nog in 5 dagen van Breukelen naar Scheveningen. Dat staat half februari gepland.

Vanmorgen met de bus naar Amersfoort, de trein naar Barneveld centrum en dan nog de bus naar Stroe. Ging goed. De voorspelling voor het weer is vandaag, afnemende wind, later zon en warm voor de tijd van het jaar. Maar de wind is niet echt minder geworden, de zon scheen niet later, maar vóór 12 uur, en hoe verder in de middag, werd het kouder. De zon was weg en het bleef waaien. Om 10 uur stond ik klaar voor vertrek in Stroe, voor de SPAR stopte de bus en was ik weer snel op route waar ik eerder gebleven was. De spoorlijn over, iets verder de A1 onderdoor en ben ik al snel Stroe uit.

De route gaat weer snel het bos in, richting en door het wildforster Boeschoten. Wat is nu wildforster? Een wildforster is een soort ambtenaar van de graaf van Gelre. Hij was verantwoordelijk voor het innen van de vergoedingen voor het gebruik van de grond. Ook moest hij helpen bij de jacht
eerst loop ik langs een oude schaapskooi met daar tegenover een herinneringsbank. op de bank staat de naam van de laatste wildforster,

J.H. Jager Gerulinus, in leven van 1876 to 1961. Tot 1901 is hij wildforster geweest want toen is alles verkocht aan J.H. Archemius uit Amsterdam.

Hieronder de foto's van de schaapskooi en de boerderij Klein Boeschoten.

De route gaat verder naar Veenhuizerveld, de eindhalte van de etappe van Kootwijk naar Stroe, die ik eerder in Stroe had afgebroken. Vanaf hier gaat de route naar Terschuur.

ik had gehoopt dat er een koffietent was in Veenhuizerveld, nee hoor, zero. Geen koffie.

Dan maar even op een bankje in de wind, wat te eten en drinken uit mijn rugzak.

De route gaat nu naar de Appelse heide, onderdeel van het Landgoed Appel. Landgoed Appel is een particulier landgoed bij de buurtschap Appel tussen Nijkerk en Voorthuizen. Het historisch-agrarisch cultuurlandschap van 293 ha ligt tussen het lage veenontginning landschap van Zwartebroek en de hoge zandgronden van de Veluwe. Het landschap werd al in de Middeleeuwen in cultuur gebracht met afwisselend natte lage hooilanden en hoge eng gronden. Het is een erg nat gebied, veen, natte heide en ook de bomen staan met de voet in het water. Het is ook erg nat daar de vele regen van de laatste weken.

De paarden hebben ook last van de wind, het hooi was van ze afgewaaid, ik heb het maar even teruggebracht onder het hek door.

Het was een aardige tippel vandaag, uiteindelijk tegen de 30 km. De pijntjes voel ik, maar dat is ook de bedoeling van deze trainingdagen voor Italië.

Ondanks dat ik van alles kan vertellen over wat ik heb gezien was het geen bijzondere etappe.

Ik vond het mooi dat ik in Terschuur aankwam waar ik ook nog helaas bijna drie kwartier op de bus naar Hoevelaken moest wachten, er viel er een uit.

ik overnacht in Hoevelaken want er was niets te vinden in en rond Terschuur. Er zit één Vrienden op de Fiets plek maar die zijn aan het verbouwen.

Morgen gaat de tocht vanaf Terschuur naar Amersfoort, proberen weer

met de bus in Terschuur te komen, de wind schijnt weg te zijn en misschien een beetje regen.
maar vanochtend heb ik echt zon gehad, zie deze foto maar.

Dag 11, Terschuur naar Amersfoort, 25-01-2024

De pijntjes van gisteren waren vandaag nog niet helemaal over, nog wat strompelend naar het ontbijt en terug. Maar als ik eenmaal mijn wandelschoenen aan heb gedaan en een half uur buiten gelopen heb, loop ik weer als de beste en heb ik nergens meer last van.

Vandaag gaat de tocht naar Amersfoort, Vanaf Terschuur, via Achterveld naar Leusden en dan naar Amersfoort. De wind was gelukkig weg, dat voelt even anders aan, het was vandaag gewoon lekker wandelweer. Op de route in het bos weer een buurtkastje, met niet alleen boeken maar ook met levensmiddelen, als dat kastje op het station in Utrecht stond dan was het zo leeg. Iedere dag zit daar iemand, soms aan de Jaarbeurskant en soms aan de stadskant met een bord in het Engels dat hij honger heeft. Gelukkig geven veel mensen aandacht aan hem. Maar....het is jammer dat dat zo moet.

Dat het nat is in de bossen kun je ook hier weer zien, het is net een moeras.

Vorbij Achterveld kom ik al redelijk snel op het landgoed Stoutenburg. Lopend langs de Barneveldsche beek kom ik daar terecht. In dit gebied van vandaag en gisteren zijn veel beken, de Hoevelakense beek en onder andere de Esveldse beek eigenlijk best wel apart. Hieronder de Barneveldsche beek.

Op landgoed Stoutenburg is het kasteel, gebouwd in 1888 getransformeerd tot een woonhuis voor ouderen met dementie. Het voormalige kasteel ligt prachtig in de bossen verscholen. Duitsers bliezen de toren van 'Kasteel Stoutenburg' op om te voorkomen dat het een uitkijkpost zou worden.

Die Duitsers hebben in WO2 hier nogal huisgehouden.

Op vrijdag 10 mei 1940 betrokken 150 Nederlandse militairen de stellingen van de voorposten Stoutenburg.

In afwachting van de Duitsers werden in de omgeving boerderijen in brand gestoken, bruggen opgeblazen en wegversperringen aangebracht. De burgerbevolking evacueerde de ochtend van 11 mei. Die middag arriveerden de eerste Duitse troepen in Barneveld. Het waren voorbodes van de 227e divisie, de 'Snelle groep Zuid en Midden'.

's Avonds werden zij opgeschrikt door een stormvuur; een methode van het Nederlandse leger om massaal te vuren in de hoop een doorbraak te stoppen. Eigenlijk werd er bij vergissing mee begonnen en het werd overgenomen door het hele vak. Mede door het stormvuur werd de bezetting van de voorposten Stoutenburg door de Duitsers veel te hoog ingeschat.

Op 12 mei werd in Achterveld door het vierde eskadron van het eerste regiment huzaren man tegen man gevochten. Aan beide zijden vielen doden en gewonden en de huzaren moesten zich overgeven. Op dezelfde dag bevonden zich 700 Duitsers op 300 meter afstand van de voorposten Stoutenburg.

Op 12 mei haalden heldhaftige militairen twee kanonnen uit de stellingen en verplaatsten deze naar het open veld. Ondanks het verouderde materieel en het ontbreken van dekking zorgden zij voor grote verliezen aan Duitse zijde door zeer zuivere beschietingen.

Generaal Zickwolff besloot om niet Amersfoort maar Scherpenzeel aan te vallen. Hij kreeg die nacht de volle laag. Door verliezen als gevolg van artillerievuren vanuit Amersfoort en Hamersveld moest hij zijn troepen hergroeperen en kon hij pas in de middag van 13 mei met de aanval op Scherpenzeel beginnen.

Uiteindelijk zoals bekend is moesten de heldhaftige militairen hun verzet opgeven.

Ik loop best lekker door vandaag, voorbij Stoutenburg en voor Leusden zie ik de contouren van Amersfoort met de Lange Jan.

Net voor Leusden kom ik bij het Valleikanaal. De Gelderse vallei heeft eeuwen te kampen gehad met wateroverlast. Pas in 1932 kreeg de vallei

een goede afwatering, het Valleikanaal. Het kanaal loop van Rhenen naar Amersfoort en watert af op de rivier de Eem.

Vanaf dit punt is het niet veer meer lopen naar de rand van Amersfoort, onder de A28 door kom ik achter het geluidsscherm in Amersfoort. Ik ken Amersfoort wel een beetje, vaak geweest, maar tot aan de binnenstad liep ik door een gebied dat ik niet kende. Het grote park Randenbroek. Een prachtig stuk groen midden in Amersfoort aangelegd in de Engelse landschapsstijl. Heel veel activiteiten, een kinderboerderij, een grote Scouting groep, veel sport gelegenheden, een beetje het Vondelpark gevoel krijg je daar.

De ingang wordt aan de stadszijde gemarkeerd door een gietijzeren hek net als bij het Vondelpark, een man die daar bomen aan het planten was vond dat het hek nog wel wat monumentaler mocht worden. Uiteindelijk was dit de tolpoort naar.....

En dan kom ik eindelijk in de binnenstad van Amersfoort. De stad van bier, tabak, wasserijen en bedevaart.

Geertje Arends was in 1444 onderweg van Nijkerk naar Amersfoort om daar in te treden in het Sint-Agnietenklooster. Ze had een aarden Mariabeeldje bij zich dat ze te lelijk vond voor het klooster en in de buitengracht gooide. Het beeldje werd enkele dagen later onder het ijs gevonden door een meid die in deze dagen voor Kerst driemaal een visioen had waarin haar werd verteld naar die plaats bij de gracht te gaan.

In inderdaad vond zij het beeldje, nam het mee naar huis. waarna er allelei wonderen plaats vonden. Het Het beeldje werd naar de kapel gebracht. Door de vondst van het Mariabeeldje kwamen duizenden pegrims naar Amersfoort en groeide uit naar een groot bedevaartsoord. Dankzij het geld van de pelgrims is de onze Lieve Vrouwe toren (Lange Jan) gebouwd.

Over die Buitengracht loop ik eerst onder de Dieventoren de stad in.

"Ik zit hier onschuldig" kraste Janus Michaelszn. in 1723 in de wand van zijn cel in de Amersfoortse Dieventoren. Die noodkreet is nog steeds zichtbaar, samen met tientallen andere in dit markante bouwwerk. Van 1434 tot 1889 zaten hier dieven, moordenaars en onschuldigen opgesloten.

Tegenwoordig gaat het er vrolijker aan toe. Al een mensenleven lang is de Dieventoren de thuisbasis van het Gilde der Edele Flumieren. Wat er achter de metersdikke muren gebeurt, is een streng bewaakt geheim van dit besloten genootschap. Behalve één dag per jaar: de Open Monumentendag.

Dan nog even door het mooie Amersfoort richting het station, eerst nog een kop koffie bij de Starbucks en genieten van de mooie uitzichten.

Weer naar huis, met trein en tram was ik al om half twee weer thuis. Uiteindelijk kleindochter Nina van school gehaald en lekker poffertjes gegeten omdat zij zondag 12 jaar wordt en ik daar niet bij kan zijn. Al een klein feestje vooraf met cadeau.

Vandaag was echt een mooie dag.

Nog 5 dagen op het Marskramerpad dan ben ik op het eindpunt, Scheveningen. Die dagen ga ik aansluitend lopen vanaf 16 februari tot en met 20 februari.

Dag 6, Amersfoort naar Hollandse Rading, 04-09-2023

Even een dag tussendoor wandelen, het lukt nu niet meerdere dagen achter elkaar te lopen door een drukke agenda.

Vanmorgen met de tram naar Utrecht en vandaar met de trein naar Amersfoort Centraal, een tocht van 23 km voor de boeg. Het weer is prachtig, komende week gaat er een hittegolf komen maar deze maandag was het heerlijk wandelweer. De tocht gaat nagenoeg helemaal door bossen met voldoende schaduw.

Ik kwam aan bij de tram en de tram binnen 1 minuut, dat ging ook met de trein zo, ik was in een mum van tijd in Amersfoort.

Vanuit het station ga je direct naar de achterzijde en loop je eerst langs de oude werkplaatsen van de spoorwegen, nu een broedplaats voor vele bedrijfjes en voor evenementen.

Na dit gedeelte met het Ketelhuis, de Smederij, de Seinwachter en de Machinist (allemaal namen van gebouwen) duik je redelijk snel de bossen in. Amersfoort heeft een bosbad en dat is de richting van de wandeling. Het bosbad ligt in het voormalige landgoed Birkhoven, een prachtig gebied waar ik niet eerder was. Meestal gaat een tocht vanuit Amersfoort tussen de Dierentuin en de spoorlijn door, maar dit landgoed ligt achter de dierentuin.

Op dit landgoed is ook een openluchttheater, een grote bosvijver en een Pinetum. Hieronder foto's van het openluchttheater en de bosvijver, het zal daar druk worden de komende hete dagen.

En dan het Pinetum, dat een verzameling van naaldbomen is. Het Pinetum (maar ook het bosbad en de bosvijver) is aangelegd in de dertigerjaren van de vorige eeuw als werkverschaffings project. Op een oppervlakte van 1,5 hectare werden ongeveer 100 soorten naaldbomen geplant, afkomstig uit alle delen van de wereld. De bomen staan in groepjes van 3, per werelddeel van herkomst. Niet alle bomen overleefden ons klimaat in de arme grond van Birkhoven. In Nederland zijn maar 7 Pineta te vinden.

Het is een prachtige tijd om te wandelen, net voor de herfst, alles is nog groen en de heide bloeit. Door de bossen kom ik bij de heidevelden in de buurt van Soest.

En denkend aan Soest en de Soesterduinen kom je bij de "korte duinen", een wat kleinere zandverstuiving net voor de weg van Soeterberg naar Soest. Bij de weg van Soeterberg naar Soest ligt vlakbij de spoorlijn het restaurant Soesterduinen, een mooie stopplaats voor vele wandelaars en fietsers. Hier even een pauze genomen voor koffie en een tosti. Hieronder de "korte Duinen".

Na deze rust verder met de tocht. Doordat we beest een wat nattere zomer hebben gehad zie je het mos in het bos ontzettend groots en als een bed om op te slapen, niet dat dat lekker zal liggen maar het is zo mooi groen en ziet er zo zacht uit.

Even later kom ik bij de "lange Duinen" een grote zandverstuiving tegen Soest aan. Toevallig kom ik langs de plek waar we vorige jaar met ons gezin een fotoshoot hebben gemaakt, ook op een zonnige dag.

En heerlijk wandel ik verder richting Den Dolder. Den Dolder bekend van de Willem Arntzhoeve, over dat terrein gaat ook de wandeling.

In 1905 koopt de Stichting Willem Arntsz uit Utrecht gronden aan voor de bouw van haar 'buitengesticht'. Drie jaar later start de bouw van de nog steeds bestaande boerderij aan het Boerderijlaantje. Vervolgens wordt de hoofdas met functionele gebouwen aangelegd én een tiental paviljoens voor in totaal 456 patiënten. Deze fase wordt in 1912 afgerond. In de periode 1929-1931 wordt het complex uitgebreid en ontstaat er plek voor ruim 800 patiënten.

In de beginperiode is er nog geen gemeentelijke riolering. Daarom worden alle gebouwen van de Willem Arntsz Hoeve aangesloten op een eigen rioolnet, dat eindigt in een 'faecaliënreservoir'. Van hieruit wordt de rioolinhoud verpompt naar zogenoemde vloeivelden om te bezinken. Een systeem van prefab betonnen goten op dijkjes, voorzien van afsluiters om de afvoerrichting te sturen, zorgt voor een optimale verdeling.

Met het bevloeien van de schrale zandgrond, wordt de vruchtbaarheid ervan bevorderd. De vloeivelden worden benut als bouwland voor voederbieten en als moestuin voor kool, rabarber, andijvie en witlof.

Later wordt dit gebied voornamelijk gebruikt als grasland.

De vrouwelijke patiënten houden zich bezig met planten, onkruid wieden en oogsten. Mannen worden ingezet voor houthakken en zwaarder werk op de boerderij. In die periode ziet men deze vorm van arbeidstherapie als een effectieve bijdrage aan de behandeling van de 'krankzinnigen'.

Inmiddels is de riolering van dit gebied allang aangesloten op het plaatselijke rioolnet. De restanten van de dijken met verdeelgoten en enkele afsluiters zijn nog steeds in het landschap zichtbaar. Ik heb ze gezien en op de foto gezet.

Verder door de mooie bossen naar Hollandse Rading, een klein dorpje maar met een station waar twee keer per uur een trein vertrekt richting Utrecht. Bij het station is een soort snackbar. Ik wist dat en verheugde me op een flesje koud water, maar helaas op maandag en dinsdag gesloten. Gelukkig hadden de spoorwegen een watertappunt met lekker koud kraanwater. Met waterzak hiermee gevuld en zo kwam ik de wacht tijd van 20 minuten wel door.

De spoorlijn van Hollandse Rading die loopt van Hilversum naar Utrecht is een rijksmonument.

In 1874 begon de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij met de aanleg van het baanvak Hilversum-Utrecht Maliebaan, als zijtak van de Oosterspoorlijn Amsterdam-Amersfoort-Zutphen. In 1938 werden er betonnen bovenleiding portalen ontworpen door ingenieur J.L.A. Cuperus. Deze werden vanaf 1941 gemonteerd en zorgen nu nog steeds voor de elektriciteit op het baanvak, vanaf de spoorwegovergang aan de Oude Amersfoortseweg in Hilversum tot aan Utrecht bij het zwembad Blauwkapel.

Er werd destijds gekozen voor beton vanwege metaalschaarste. Op het baanvak komen open en gesloten bovenleiding portalen voor. De open portalen bevorderen het zicht op de seinen. De gesloten portalen zorgen

voor de bevestiging van extra spankabels. De "gotische bogen" zijn beeldbepalend voor de spoorlijn van Hilversum naar Utrecht. Altijd weer een prachtig beeldbepalend monument.

En zo was het weer een mooie en bijzondere dag met weer vele nieuwe beziens- en wetenswaardigheden te hebben meegemaakt.

Dag 11, Hollandse Rading naar Breukelen

Vandaag een beetje sneeuw en een wat bevroren bodem. De perfecte dag voor de wandeling van Hollandse Rading naar Breukelen door het veengebied. Met de tram en trein naar Hollandse Rading.

De route is wel recht toe recht aan. Ook wel logisch omdat je door een veengebied loopt waar veel rechte lijnen zijn. Het begin was nog was bossig.

Je ziet iemand lopen maar erg druk met lopers was het niet. Je kon in de afdrucken van de sneeuw wel zien dat er al mensen gelopen hadden. Even verder toch weer een plekje voor camino lopers, bankjes en tekens met de schelp en oude schoenen. Helaas niet geschikt vandaag om te gaan zitten. Ook kwam ik een wat oudere vrouw tegen die aan het wandelen was met een ponny die getekend was als een zwart witte bonte koe. Ze liep iedere dag met de ponny een rondje, dat is goed voor de ponny en voor haar, gaf ze mij aan.

Na het gedeelte met straatstenen en wat asfalt kom ik langs het Tienhovens kanaal te lopen, vanaf hier begint het veengebied. Tussen de Tienhovense plassen en langs de eendenkooi Breukeleveen. Een eendenkooi heeft altijd een groot oppervlak wat afgepaald mag worden. Dat heb ik al vaker gezien.

En een boel ganzen onderweg, honderden, een prachtig gezicht. Heel in de verte de contouren van Utrecht.

Na toch weer wat mensen ontmoet te hebben kom ik bij de molen "De Trouw Waghter". De poldermolen en de houten schutsluis zijn gebouwd in 1832. Een combinatie als deze is uniek in Nederland. Sinds de Tweede Wereld- oorlog heet de molen "De Trouwe Waghter.". De molen dankt zijn naam aan de tekens die de molenaar Arie van Garderen gaf met behulp van de stand van de wieken. Op deze manier heeft hij vele onderduikers uit de streek kunnen waarschuwen. Het is wel een bijzonder gezicht de twee radwielen bij de sluisjes en hetzelfde radwiel bij de molen.

Een stuk verder op de weg kom ik bij Tienhoven met een stukje naar links Oud-Maarsseveen.

Tienhoven waarom heet dat zo, eigenlijk een heel simpel antwoord, het is een samenvoeging van tien boeren hoeven.

Tussen de oeverwal van de Vecht en de zandgronden van 't Gooi lag een moerasgebied dat door het graven van weteringen werd drooggelegd. In oude akten komt Maarsseveen al in 1174 voor. Een deel ter grootte van tien hoeven werd in 1243 afgesplitst, vandaar de naam Tienhoven. Vanaf die tijd waren het dan ook twee gerechten (gemeenten).

Turfwinning vond hier al plaats rond 1400, als droge vervening van de drooggelegde moerassen. Toen dit niet meer mogelijk was, ging men in de achttiende eeuw over op natte vervening, mede door de grote brandstofbehoefte. Veen werd onder de waterspiegel opgebaggerd en gedroogd op legakkers. Daarna werden er turven van gemaakt. Stiekem maakte men legakkers smaller dan was toegestaan, waardoor bij storm veel legakkers verdwenen en plassen ontstonden. De vervening stopte in 1949.

Hoeveel plaatsen hebben hier ook niet aan het eind de naam Veen, Vinkeveen, Maarssenveen etc.

De gemeente Maarsseveen werd in 1949 bij Maarssen gevoegd, met Tienhoven gebeurde dat in 1957.

In Tienhoven een stukje naar links richting Oud-Maarsseveen en dan de Bethunepolder in. Ook al weer zo'n apart verhaal.

De Belgische Markies de Bethune heeft in 1880 de naar hem genoemde polder laten droogmalen. Pas in 1930 werd de exploitatie rendabel, doordat Amsterdam de grote hoeveelheid kwelwater als drinkwater ging gebruiken. En mijn tocht gaat verder door de Bethunepolder.

En dan niet ver voor het fort Tienhoven, onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie kom ik bij een mooi bankje uit, niet bedekt met sneeuw, en even wat eten en drinken. Dan lees je een heel verhaal over een Aspergeversperring. Hier is net voor de oorlog in 1939 een vechtwagen versperring aangebracht. Met deze versperring kon men in tijde van oorlog de weg afsluiten met stalen balken. Dat heet dan een aspergeversperring en soms een tankversperring. Na de dijkverbetering heeft men deze versperring weer zichtbaar gemaakt in de vorm van dit monument. Het is een lekker bankje maar wat vervelend dat er met viltstift is opgeschreven alle joden het land uit, verschrikkelijk.

Iets verder het verwaarloosde fort Tienhoven, daar kwam ik al langs op het waterliniepad, wat ik eerder heb gelopen. Na het fort een grasdijk op

en doorlopen tot aan een bruggetje waar het Waterlinie pad naar rechts gaat en het Marskramerpad naar links. Op de dijk honderden eenden die allemaal voor mij uit het water invlogen.

Het pad links gaat over het particuliere landgoed Gunterstein. Iemand die bekend is in Breukelen weet dat bij de witte brug over de Vecht het kasteel Gunterstein staat van de familie Gunter. Het wapen van hen is te bewonderen aan de Vechtzijde van het kasteel. Wat er nu staat is niet het oorspronkelijke kasteel dat was al twee keer verwoest in 1513 en in 1672. In 1681 is het weer herbouwd en dat staat er nu.

Het eind van het pad wat blubberig zou zijn geweest als het niet vriest, kom je bij de Vecht. Rechts van de brug staat het kasteel.

Nog even door het mooie Breukelen richting station om weer naar huis af te reizen. Ik las veel dat deze wandeling niet mooi is maar daar denk ik anders over.

Dag 13, Breukelen naar Noorden 16 februari 2024

Wat een mooi weer was het gisteren middag, een lente dag in februari. Zo anders is het vandaag. Ik was niet te vroeg begonnen het was niet een erg lange afstand vandaag. Om 11 uur verliet ik het station Breukelen, het miezerde wat regen, maar 10 minuten verder echte regen, de wind voor me en de regen natuurlijk ook. Snel maar toch de regenbroek erbij aan, en de regenhoes om de rugzak. Dat was geen overbodige luxe er viel langdurig veel regen. Pas vanaf een uur of half twee bleef het droog. Hieronder de natte weg die ik ga lopen in het open veld, langs het water de Groote Heicop.

Het eerste gehucht wat ik tegenkom is Portengense Brug, ligt in het verlengde van Portengen. Bij de Portengense brug heb ik even in het brugwachters huisje droog gestaan. Na alles bekeken te hebben op mijn telefoon weer verder naar de Joostendam, waar ik met eigen kracht met het pontje de Groote Heicop over moet. Naar het pontje toe was een steil hellingtje van modder, regen erbij en glad. Ik ging in slow motion op mijn kont. Het viel allemaal wel mee omdat ik me kon vasthouden aan een hekje. En dan met de pont over.

Vanaf de Portengense brug naar de pont ging over een grasdijk met een smal paadje, loopt altijd wat lastig maar hoort er ook bij. En nog steeds regen.

Aan de andere zijde van de pont loop ik weer verder over een grasdijk. Deze dijk heet de Joostendam. Net voorbij de pont komt het water Bijleveld erbij, de verbinding tussen de Groote Heicop en de Bijleveld werd in de 17e eeuw een dam aangelegd, de Joostendam, boten moesten over die dam worden getrokken. Dat werd gedaan met een overtoom, met twee groter draaiwielen, werden de boten over een ingevette helling getrokken. Nu waren dat een soort sloepen, niet immens groot.

De dam was verder mijn route, zeiknat, blubber en oppassen dat je niet uitglijdt. En dat een kleine 2 km lang. Hieronder de Joostendam naast de Bijleveld.

Aan het eind van de dam kom ik gelukkig op een asfaltweg, loopt weer wat beter en zonder glibberen. Nog even een blik terug op de Bijleveld, links van het water heb ik gelopen. En in de verte halverwege de Spengense molen die in restauratie is.

Over de asfaltweg loop ik naar Woerdense Verlaat. Daar loop de Grecht waar in 1747 een sluis is gebouwd en die sluis heet de Woerdense Verlaat. Tegenwoordig hoort dit dorp bij de gemeente Nieuwkoop. Eerst loop ik langs een industriegebied met een grote betonfabriek. Maar voor de industrie kwam ik nog twee verdwaasde zwanen tegen, is het nu lente, herfst of winter? Zij weten het niet meer.

Na de brug over de Grecht bij Woerdense Verlaat ga ik direct naar rechts om kilometers lang de Grecht te volgen. Je komt van alles tegen, mooie kiekjes, beton paden, drassig gras pad, asfalt en nog veel meer. Langs de Grecht staan aan de kant waar ik loop af en toe een verdwaald huis. Soms kun je er met een auto komen maar ook vaak niet. Soms een prachtig pand maar soms een bouwval met veel rommel er omheen. Bij

veel huizen ligt er een bootje om de Grecht over te varen, aan de andere zijde kunnen wel auto's komen.

ik maakte een mooi kiekje van een molen en een ophaalbrug, een vrouw stond maar naar mij te kijken vanuit haar keuken ontdekte ik. Maar even uitbundig gezwaaid naar haar op de plek waar ik de foto heb gemaakt. Natuurlijk zwaaide zij uitbundig terug en dacht waarschijnlijk, wat een gek die man in de regen.

De molen die je in de verte ziet is de Westveense molen, de molen werd tot gebruikt om overtollig water naar de boezem te brengen, na een uitgebreide restauratie in 2010 is de malen geschikt gemaakt als hulpemaal. Staat op een mooie plek en ziet er goed uit.

Zoals ik eerder heb geschreven zijn er vaak mooie betonpaden met daarnaast woningen, hier een voorbeeld van een matig huisje met verderop een grote berg rommel.

En dan weer een stuk over het modderige gras.

Deze optie had ik nog niet benoemd, een betonpad helemaal bezaaid met schapenpoep, ik kon er gewoon niet omheen. Eén eind verder ontmoet ik de veroorzakers, ze staan me aan te kijken met een blik van "wat doe jij hier?" Maar als de ontmoeting daar is gaan ze aan de kant

Voordat ik de Grecht verlaat naar links richting Noorden, het eindpunt van vandaag, loop ik langs een soort Giethoorn, het is vakantiepark Zomerlust. Allemaal vrijstaande villa's met watertjes er om heen. Het heet vakantiepark maar volgens mij zijn dit gewone woningen die altijd worden bewoond. Maar eerlijk gezegd het ziet er leuk uit.

Voor Noorden loop ik nog langs een vogelreservaat, de route gaat er een klein stukje door maar het is daar niet te lopen, zo nat. Heb een foto vanaf de weg gemaakt van het reservaat.

Noorden dan bereikt. In de 14e eeuw wordt het dorp Noorden al in

documenten genoemd. Vanaf het begin van de 17e eeuw worden Noorden en Nieuwkoop in één adem genoemd. Eerst de heerlijkheid Nieuwkoop en Noorden en later de gemeente Nieuwkoop en Noorden. Noorden was, net als Nieuwkoop, een langgerekt lintdorp. Tot 1911 verdienden Noordenaren hun kost met riet snijden, turfsteken en dergelijke. Dit veranderde snel en Noorden werd een tuinbouwdorp. Voor vannacht is het de plek om te overnachten, pal aan de route. Na de sleutel te hebben gekregen, rugzak af, bemodderde regenbroek uit en eerst even boodschappen gedaan voor het eten.

Morgen loop ik naar Woubrugge, morgen lijkt het droog te blijven.

Dag 14, Noorden naar Woubrugge 17 februari 2024

Na een lekker zelf gemaakt "diner" en een verder rustige avond op tijd naar bed om weer uitgeslapen de dag van vandaag te gaan beleven. Eerst even koffie en yoghurt voor het ontbijt en dan weer fris op stap. Oorspronkelijk zou ik naar Rijnsaterwoude lopen, maar daar was niet te overnachten. Ik ben doorgelopen naar Woubrugge waar ik eenvoudig de bus naar Leiden kon nemen, en waar ik nu twee nachten overnacht.

Het weer was vandaag geweldig, droog, geen wind en dan heb je lekker wandelweer. Ook veel Marskramerlopers vandaag op het pad ontmoet.

Al snel kom ik op een lang betonnen voet- en rijwielpad richting Zevenhoven. Dit pad is ruim 3 km lang. Wat een ruimte beleef je dan. Je zit wel in een aanvliegeroute van Schiphol, om de vijf minuten hoor je een vliegtuig, dat is een beetje jammer.

Bij Zevenhoven valt niet veel te zien, op de hoek van een kruispunt een kerk en verder veel huizen langs een water. Water is wel dat wat hier erg veel is, veel watergangen, huizen met bruggetjes, echt heel veel water. Hier een kerk met een haan, een protestante gemeenschap kerk. Wat wel opvalt dat in deze regio erg veel katholieke kerken zijn, een katholieke enclave die ik hier niet had verwacht.

Vanaf Zevenhoven volgen de dorpen elkaar snel op, eerst Noordeinde, dan Nieuwveen en iets verder Papenveer. In Nieuwveen weer een katholiek bolwerk, De Antonius kerk zie je al in de verte staan, daarachter het oude Ursuline klooster.

Achter de Antoniuskerk ligt het Antoniushof, geen kerkhof maar een grote tuin met allemaal kunstuitingen met heiligen en anderen. Wat mij aansprak was Sint Nicolaas, zijn graf ga ik in Bari nog bezoeken dit jaar. Bij Sint Nicolaas stond een bord met zijn geschiedenis, wel leuk omdat al paraat te hebben.

De geschiedenis van Sint Nicolaas

Turkije. Hier werd Sint Nicolaas rond het jaar 300 geboren in de havenplaats Myra. Myra hoorde vroeger bij Griekenland. Als baby bleek Nicolaas al een bijzonder iemand. Zo ging het verhaal dat hij rechttop in zijn badje ging staan en met gevouwen handen God dankte voor zijn geboorte. Later werd hij priester en ook toen werden er bijzondere verhalen over hem verteld.

Eén ervan ging over drie jongens die in een bos wandelden en de weg kwijt raakten. Ze vroegen een herbergier of ze bij hem mochten slapen. In de herberg pakte de herbergier mes, sneed de jongens in stukken en stopte ze in een ton. Nicolaas die toevallig langs kwam had direct in de gaten er iets mis was.

Hij bad tot God en de drie jongens stapten levend uit de ton alsof er niets was gebeurd. Door dit verhaal werd Nicolaas beschermheilige van de kinderen.

In een ander verhaal hielp Nicolaas drie meisjes die te arm waren om te trouwen. Hij deed dat door 's nachts buidels geld in de slaapkamer van de meisjes te gooien. Een ervan kwam terecht in een schoen. Daarom zetten wij bij het Sinterklaasfeest nog steeds onze schoen in de hoop dat Sint Nicolaas er iets in stopt. In weer een ander verhaal maakte Nicolaas

per schip een reis naar Jeruzalem. Onderweg wilde de duivel met een storm het schip laten vergaan. Nicolaas bad tot God, en meteen ging de wind liggen en de zee werd rustig. Zo werd Nicolaas ook beschermheilige van de zeelieden. Later werd Nicolaas bisschop van Myra.

Nicolaas stierf op 6 december 342 in Myra. Hij werd in zijn eigen kerk begraven en bijgezet in een stenen grafkist. De kerk verklaarde hem heilig. Er kwam Sint voor zijn naam te staan. Sint Nicolaas.

Zevenhonderd jaar later veroverden Turkse moslims Myra. De christenen konden nu niet langer het graf van hun heilige bezoeken. Daarom zeilden Italiaanse zeemannen naar Myra om het lichaam van Sint Nicolaas op te halen en mee te nemen naar Bari in Zuid Italië. Daar werd zijn lichaam bijgezet in een nieuw graf, in een kerk die speciaal voor hem gebouwd was, de Sint Nicolaaskerk.

En zo stond dit hel Antoiniushof vol met dit soort zaken. Aan de achterzijde kon ik door een hek om in de tuin van het Ursuline klooster te komen. Daar is een Mariagrot voor mensen die niet in de gelegenheid zijn om naar Lourdes te gaan

En nog een mooi plaatje in het Antoniushof, het Paradijs waarin je jezelf kan zien

Na Nieuwveen gaat de route over een grasdijk en kom je bij een zeer groot golfspel park. Aan beide zijde van pad en weg maar bijna niemand op het terrein.

Dan kom ik op een kruispunt waar twee lange afstand tochten staan aangegeven, het Marskramerpad en het Pelgrimspad wat ik eerder ook heb gelopen. Ik herkende het niet maar hier moet ik eerder geweest zijn,

Iets verder op een route een kunstwerk voor iemand die van blauw glas houdt. Gerrie of Gerda, wat voor jullie voortuin? Ziet er mooi uit.

Eerder vandaag heb ik Marskramer lopers gesproken die in Langeraar wonen, daar kom ik vandaag niet, maar nu ik in Papenveer ben, ligt daarachter de Langeraarsche plas. Papenveer is genoemd naar de katholieken, de papen. Vanuit Papeveer moest je naar de kerk aan de andere zijde van de plas, speciaal voor hen is er een dam in de plas gelegd, het kerkenpad, om redelijk snel naar de kerk te kunnen gaan. Zie de kaart met het kerkenpad.

In Papenveer is een sluisje die je zelf moet bedienen, ik denk dat het water in de omgang nu wel twee meter hoger staat. Maar er staat een uitgebreide omschrijving bij het sluisje.

100% KANAL NIJERLANGERISE PLAS
 Bij waterstand **ROK 1.000**

WETGEVENINGEN

1. Het is de gebruikelijke manier om de sluice te bedienen.
2. Sluice kan in de open stand openen en sluiten.
3. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
4. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.

MAKELIJK BEDIENEN

1. Sluice in de open stand openen en sluiten.
2. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
3. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
4. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
5. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
6. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
7. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
8. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
9. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.
10. Het is niet toegestaan de sluice te bedienen als er water in de omgang staat.

WIKI KOM OP DE LANGERISE Plassen

Over de langere plassen...
 De langere plassen zijn...
 De langere plassen zijn...
 De langere plassen zijn...

QR CODE

100% KANAL NIJERLANGERISE PLAS

Aangekomen aan de kop van de Langeraarsche plassen gaat de route over een smal tegelpad, dit loopt een paar km door tot Rijnsaterwoude. In ieder geval niet drassig gras.

Na Rijnsaterwoude is het nog iets meer dan 4 km naar de Woubrugse brug, even blik op oneindig en door stappen over een asfaltweggetje. Het laatste stuk langs de Woubrugse weterring naar de brug, langs kapitale villa's met eigen haventjes, langs jachthavens. Net voor de brug zit een mooi restaurant voor de lunch, ondanks dat het al over tweeën was.

Hier nog andere marskramers gesproken. Dit was voor mij het eindpunt van vandaag, hier neem ik de bus naar Leiden waar ik twee keer overnacht. Nog even een kiekje vanaf de brug over de Woubrugse weterring. Op de voorgrond een turfstecker en achter zijn schep het restaurant.

Morgen ga ik het anders doen, ik ga niet terug met de bus naar Woubrugge, dat doe ik pas maandag. Morgen loop ik naar Wassenaar, over het landgoed de Horsten, dat is op maandag dicht en morgen, zondag dus open. Ik kom dan weer met de bus naar Leiden. Als het landgoed is gesloten is er een niet aantrekkelijk andere route, vandaar,

Nu nog even genieten van het uitzicht vanuit mijn kamer op de Beestenmarkt in Leiden.

Dag 15, Woubrugge naar Leiden, 19 februari 2024

Mijn rugzak weer ingepakt, gelukkig gisteren met die regen heb ik die niet meegenomen, wat drinken en te eten in mijn jaszakken. Achteraf was dat wel lekker.

Gisteravond voor het eerst wat buiten de deur gegeten, een heerlijk stukje vlees bij een Argentijn om de hoek. Bier drink ik niet zoveel, maar gisteren ook mijn eerste biertje deze dagen.

Ook weer zonder ontbijt op stap, maar ik herinnerde mij dat in Woubrugge gelijk in het begin een bakker zit. Daar een broodje kaas met koffie en een glaasje jus d'orange. Ik kon er weer tegen. Met de bus was ik in een half uur vanuit Leiden in Woubrugge. Het ontbijt stond nog niet op tafel maar mijn rugzak staat er al naast.

Weer op stap, nog even naar de brug gekeken waar ik twee dagen geleden een foto met een turfsteker maakte. Nu de brug, met links nog

net het restaurant waar ik toen geluncht heb en rechts de bakker. De loop dag kan beginnen. Het is droog niet te koud en weinig wind. Wat verder op de route kom ik langs een zwemplek, brrrrr.

Eerder schreef ik al dat hier zoveel water is, het water staat 2 á 3 meter hoger aan de ene kant van de dijk ten opzichte van de andere, polderkant. Een klein gaatje in de vele dijken en het land staat onder water. Je ziet ook erg veel gemalen en ouderwetse molens die het water uit de polder in de boezem pompen. Het water staat echt hoog. En komende zomer weer te laag?
Hieronder de foto van de Plaspolder waar Woubrugge ligt. Links de dijk en daarachter de boezem. Het toch wel bijzonder wat die waterschappen doen.

Eerst over een lang stuk, gaat de route over een fiets en wandelpad naar Hoogmade. Vanaf Hoogmade duikt de route weer een onverharde dijk op, verschillende hekken overgeklimmen en me af en toe tussen het riet door gewurmd. Het was niet super drassig.

Net voor Hoogmade gaat het pad over op een tegelpad, rechts woonboten en links hun tuinen, schuurtjes en rommel. Het ziet er een beetje apart uit om daar te lopen.

Na Hoogmade maakt de route voor mijn gevoel een grote omweg, achteraf is het duidelijk, de korte route loopt langs een drukke weg, de lange omweg route loopt eerst over een boerenweg en daarna een groot deel over een smal fiets en wandelpad. Op dit stuk meerder Marskramer lopers ontmoet. Twee mannen zijn volgens mij al weken bezig om bomen te knotten aan beide zijden van het 3 km lange pad. Ze hadden even pauze.

Daarna loop ik weer ongeveer 3 km over een wandelpad, het fietspad ligt nu apart en is nog niet lang geleden aangelegd. Ik loop langs de polder Achthoven. Als je een foto maakt ziet het er allemaal mooi landelijk uit, links de polder rechts mooie weide gebieden, waar de vogels vrij spel hebben, en een drietal mooie molens. Niets mis mee lijkt het. Maar evenwijdig loopt de snelweg A4 van Amsterdam naar Den Haag. Een brede weg met veel banen en een herrie.....dat is wat het landelijke gevoel wat weg neemt.

Aan het eind van dit pad kom ik in Leiderdorp. Het geluid van de snelweg lijkt opeens weg??? Nu begrijp je waarom hier de snelweg door een soort tunnel gaat met een gedeeltelijk open dak, maar die houdt het geluid weg. Nu de A27 bij Utrecht ook nog even in een soort tunnel wat

het plan is van Rijkswaterstaat en dan is het ook daar stil. De bovenkant van de weg, het viel me in eerste instantie niet eens op.

Slingeren door Leiderdorp en Leiden kom ik in het centrum van Leiden, een deel waar ik nog niet eerder was.

Eerst de Hooglandse kerk

Op de plek waar Oude- en Nieuwe Rijn samenstromen staat de Hooglandse Kerk, een imposante laatgotische kruisbasiliek in het hart van Leiden en al eeuwenlang een plaats van samenkomst voor verschillende gelegenheden.

In het begin van de 14e eeuw is de Hooglandse Kerk niet meer dan een houten kapel, behorend tot de parochie van Leiderdorp. Het kerkje is gewijd aan de vroeg-christelijke martelaar Sint Pancratius (ca. 300). Al spoedig wordt deze kapel vervangen door een eenvoudige stenen kerk met een torentje. Inmiddels groeit Leiden. Langs de Nieuwe Rijn en naaste omgeving vestigen zich kooplieden en handwerkslui. Aan de Voldersgracht is een begin van textielnijverheid en de zo gunstig gelegen markt is van belang voor de wijde omgeving. Naarmate Leiden belangrijker wordt, groeit de behoefte aan een grotere kerk op het Hooge Land.

De vorm van de kerk is merkwaardig. Het lage schip staat in geen verhouding tot het hoge koor en dwarsschip. De aanzetten van een stenen gewelf, luchtbogen en balustraden, maar vooral het onvoltooide schip, wijzen op een plotselinge onderbreking van de bouw. De bouw van de als tijdelijk bedoelde westmuur plaatste het oude 14e eeuwse torentje in de kerk. Een grote klok, die onder meer op Hemelvaartsdag het begin van de jaarmarkt aangaf, hangt al eeuwen in de eveneens als tijdelijk bedoelde houten klokkenkamer. Er worden nog wat Protestante diensten gegeven, maar je kan de kerk ook afhuren voor trouwerijen, congressen en meer.

Een voor mij bijzonder bouwwerk is de burcht die in handen was van de familie Van Wassenaer tot in de 17e eeuw. Op 17 april 1651 koopt de stad Leiden de burcht voor 70.000 gulden, vanwege de zware schulden die de burggraaf had.

Na de koop van de burcht door Leiden heeft Leiden een nieuw toegangspoort gemaakt met het gemeente wapen erin verwerkt. Ik kom dus eerst bij de poort net na de Hooglandse kerk.

In de jaren na 1651 werd deze nieuwe toegangspoort gebouwd, die werd verfraaid met natuurstenen wapenstenen en het stadswapen. In de eeuwen daarna werd het bouwwerk nog regelmatig gerestaureerd en aangepast. De leeuw boven de poort (1662) is van beeldhouwer Rombout Verhulst. Jammer de plek van de containers.

De burcht van Leiden is een van de oudste nog bestaande voorbeelden van een burcht in Nederland. Het bouwwerk bevindt zich midden in Leiden, op de plek waar de twee armen van de Rijn samenvloeien. Het ronde bouwwerk bevindt zich op een motte, een kunstmatige heuvel. De burcht is voorzien van een borstwering met kantelen en heeft een doorsnede van circa 35,5 meter. Het muurwerk is gemiddeld 6,3 meter hoog en heeft een dikte van 80 tot 90 centimeter. Aan de binnenzijde is de burcht voorzien van diepe bakstenen spaarbogen. Boven deze constructie bevindt zich een weergang. In de muur zijn op verschillende plaatsen schietgatenaangebracht. Een enkele pijler kent een kleine nis. De motte waarop de burcht staat heeft een hoogte van 12 meter boven het omliggende maaiveld. Aan de noord-, west- en zuidzijde is de heuvel vrij steil, aan de oostzijde ligt halverwege de heuvel een groot grasplateau.

Aan de voet van de heuvel staat een sierlijk gesmeed hek uit 1653 tussen twee laatgotische pijlers. Deze voorpoort van de burcht is ontworpen door Willem van der Helm en voorzien van beeldhouwwerk door Rombout Verhulst.

Door de toegangsdeur heb ik nog een foto gemaakt van de Hooglandse kerk.

De stad nog even verder ingelopen, naar het punt waar ik gisteren met het Marskramerpad was begonnen richting Wassenaar. Tijd voor koffie en een tosti, het is inmiddels al weer half twee.

Na de lunch ben ik naar het centraal station gelopen en daar de bus genomen naar mijn overnachtingsplek, een B&B in Wassenaar met morgenochtend ontbijt.

Morgen de laatste etappe van het Marskramerpad, ik loop naar Scheveningen. Het lijkt droog te blijven, vandaag met de wandeling ook maar toen ik me ging douchen viel niet alleen uit de douchekop, maar ook buiten, het water met bakken naar beneden.

Dag 16, Leiden naar Wassenaar, 18 februari 2024

De dag naar Wassenaar, de dag naar Koninklijk landgoed de Hortsten, de dag van de REGEN. Ik vertrok vanmorgen bijtijds, de Beestenmarkt was verlaten, stil en drijfnat. Het is natuurlijk ook zondagmorgen, maar wie komt met dit weer zijn bed uit, laat staan zijn huis uit? Ik.

Na nog even langs een nat terras en een nat straatje kom ik uit bij de Pieterskerk, die zie je op de achtergrond van het straatje..

De Pieterskerk is een laatgotische kerk in Leiden. Van oudsher is het de hoofdkerk van die stad.

Aan de patroonheilige, Sint-Pieter, tot wie Jezus in het Evangelie volgens Matteüs zegt "Ik zal u de sleutels geven van het Koninkrijk der hemelen", heeft de stad haar wapen te danken, alsmede haar bijnaam Sleutelstad. Dus de sleutels van Leiden zijn die van Petrus.

HAEC LIBERTATIS ERGO

Wat verder op mijn route in Leiden kom ik langs de sterrenwacht. Sterrenwacht Leiden is opgericht in 1633 als observatorium bij de Leidse universiteit. De Sterrenwacht is het oudste nog bestaande universiteitsobservatorium ter wereld (alleen de Vaticaanse Sterrenwacht (1578) is ouder). Op het dak van het Academiegebouw aan het Rapenburg in Leiden werd het kwadrant van Snellius geplaatst.

Uiteindelijk loop ik de stad uit, langs een camping waar mensen kampeerden en verder een lange weg in de regen langs de Vliet.

Na even blik op oneindig en doorstappen door de regen kom ik in Voorschoten uit. Daar wordt het tijd om even bij te komen, vandaag maar een keer koffie met appelgebak, ik was uiteindelijk zonder ontbijt vanmorgen op stap gegaan.

De gemeente Voorschoten heeft ongeveer 250 prachtige monumentale panden. Voorschoten wordt gekenmerkt door de lintbebouwing langs de doorgaande weg van Ter Wadding tot voorbij het kasteel Duivenvoorde. Langs de weg staan maar liefst vier (voormalige) buitenplaatsen, een fraai fabrieksgebouw en het kasteel. Drie kerkgebouwen sieren de doorgaande route. Daartussen staan bouwwerken uit diverse tijden en stijlen. De eeuwenoude Voorstraat, op de foto hierboven, met Hollandse gevels, oude bomen, gaslantaarns en dorpspomp is prachtig. Ook de nieuwbouw ziet er bijzonder uit, natuurlijk de uitzonderingen daargelaten.

Na deze koffiebreek door naar het Koninklijke landgoed De Horsten. De poort staat vandaag wagenwijd voor mij open.

Koninklijk Bezit

Het landgoed is ontstaan uit drie aankopen van prins Frederik (1797-1881), te weten Raephorst, Eikenhorst en Ter Horst.

Na de dood van prins Frederik werd dat goederencomplex met De Horsten geërfd door diens dochter prinses Marie. Na de geboorte van prinses Juliana, troonopvolgster in de eerste lijn, was er voor prinses Marie minder reden de goederen van haar vader in Nederland aan te houden. Door aankoop in 1903 werd De Horsten eigendom van koningin Wilhelmina en vervolgens ging het over op haar enig kind koningin Juliana, die het bij haar overlijden naliet aan haar oudste kind koningin Beatrix. In november 2017 schonk zij het aan haar eigen oudste kind, koning Willem-Alexander. Hierbij moet gezegd worden dat twee van zijn neven, de prinsen Floris en Pieter-Christiaan, het eeuwigdurend recht van erfpacht en opstal hebben gekregen van de boerderijen Raephorst en Horstlaan 14. Willem Alexander heeft met zijn familie lang gewoond op de Eikenhorst. Maar dinsdag loop ik langs hun huidige woning.

Omdat ik een stukje verkeerd liep kwam ik voor het grote hek van de villa. De villa is niet te zien, de straten voor dit hek zijn genoemd naar hun drie dochters..

Maar ook met dit regenweer zijn de paden op dit landgoed niet koninklijk toegankelijk te noemen, ook hier moet je door de blubber en de plassen.

Wat verder op dit grote landgoed kom ik in het zicht van de seringenberg met daarop de uitkijkkoepeel. Ik besloot die te gaan beklimmen, een smal looppad slingerd omhoog om de berg en kom je uit bij drie trappen en dan op de top. Maar ook daar regende het. De klim was weer een mooie training inclusief de afdaling.

Dan nog het laatste stuk door het landgoed, op naar de andere ingang voor mij nu de uitgang aan de Wassenaarse zijde.

Net buiten de poort is de bushalte om weer met de bus naar Leiden te komen. Was ik de enige wandelaar vandaag? Nee dat niet ik ben zeker ca. 10 andere drijfnapte wandelaars tegengekomen. Morgen loop ik het stuk Woubrugge naar Leiden, en dan met de bus weer naar Wassenaar, om vanaf de poort van het landgoed mijn route te vervolgen naar mijn overnachting plek in Wassenaar. Hieronder nog een foto van het "mooiste" gebouw dat ik op het landgoed heb gezien.

Dag 17, Wassenaar naar Scheveningen, 20 februari 2024

Weer een pad voltooid, het Marskramerpad, een tocht van Bad Bentheim naar Scheveningen, door een stukje Duitsland, de provincies Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland. Van Oost naar West, Weer veel in Nederland gezien. Deze vijf dagen van alles meegemaakt, een hele dag regen, blubber en ook lenteachtig weer.

Vanmorgen eerst goed ontbeten bij Anette, ze had zelfs een gebakken eitje met spek voor mij gemaakt. Met een gevulde maag kon ik op stap gaan naar Scheveningen.

Ondanks dat ik door Den Haag loop gaat de tocht vandaag zeker voor 80 % door bos. Ik loop aan de westkant van de N44, aan de oostkant ligt het landgoed de Horsten. Wassenaar staat bekend dat inwoners gemiddeld het meest verdienen in Nederland. Dat is goed te zien, ik loop door Wassenaar alleen maar langs grote villa's. Als ik het bos in duik zie ik nog twee villa's vanaf de achterzijde. Dat geeft een beeld wat je hier ziet.

Het gemeentehuis van Wassenaar is niet anders, een groot landhuis of paleis hoe je het ook wil noemen. Wassenaar telt ook meer dan 320 rijksmonumenten en ruim 100 gemeentelijke monumenten. Hieronder het gemeentehuis. Gezien vanaf de achterzijde.

Ja, dan kom ik in dat bos mooie plekken tegen. De vele heuvels volledig begroeid met mos, weer een mooie koepel op een berg die nu niet te bezoeken was. Ik slinger als het ware door de bossen heen, geen lange rechte lanen maar echt slingerend het pad vervolgen.

Halverwege in het Wasenaarse bos kom ik op het landgoed Rust en Vreugd. Dit was een buitenplaats met eerst alleen een boerderij. Door het landgoed liep de doorlopende weg van Den Haag naar Wassenaar. daarnaast liep de onverharde rijksstraatweg, nu de N44. Die werd verhard en mocht de eigenaar, Jacob Jan Cambier, zijn weg afluiten met hekken. Die staan er nog steeds en het landgoed is alleen toegankelijk voor wandelaars en fietsers, en dat alleen als het licht is. Ik mocht er doorheen lopen.

Na dit landgoed loop ik nog tussen villa's van Wassenaar langs mooi aangelegde parken met mooie beelden. Vooral het beeld met het meisje met wolven of vossen. Het is maar een heel klein beeld.

Dan loop ik nog even langs het Louman museum, het automuseum. Ik heb eigenlijk nooit geweten dat dat zo groot museum is. Misschien op het lijstje om daar eens heen te gaan.

Inmiddels ben Ik Wassenaar voorbij en kom in het Haagse Bos. Al snel kom ik bij een bord waarop staat verboden voor auto's behalve voor bewoners en bezoekers Huis ten Bosch, het woonverblijf van onze koninklijke familie. Als wandelaar mag je gewoon verder en kom ik aan bij de poort van het paleis.

Daar een hele tijd met een marechaussee staan te praten, een jonge vent die dit werk wel voor even leuk vindt. Ik mocht helaas niet even door het hek heen.

Paleis Huis ten Bosch

Omstreeks 1230 bouwen de graven van Holland hun jachtslot op een strategische plek tussen Delft en Leiden én op een plek waar ze goed kunnen jagen: in het Haagse Wil Bos. Dit jachtslot is uitgegroeid tot wat nu het Binnenhof is. De graven regeren het bosrijke gebied vanuit dit slot. Rond het slot groeit de stad Den Haag. Het Haagse Bos blijft bestaan en geniet grafelijke bescherming omdat de graven er door de eeuwen heen graag jagen. De invloed van stadhouder Frederik Hendrik, de jongste zoon Willem van Oranje, groeit en op initiatief van zijn vrouw, de Duitse gravin Amalia van Solms, laat hij in 1645 hun buitenverblijf bouwen in het Haagse Bos. Tussen 1733 en 1743 worden aan dit 'Huis in het Bos' twee vleugels bijgebouwd en Prins Willem IV noemt het vanaf dan Paleis Huis ten Bosch.

Na de Franse bezetting keert de oudste zoon van Willem V, Willem Frederik, in 1813 terug naar Nederland

Meteen wordt begonnen met het herstel van Paleis Huis ten Bosch. In 1815 wordt Willem Frederik de eerste Oranjekoning van het Koninkrijk der Nederlanden: Koning Willem I. Om de problemen met waterstand in

het Haagse Bos te verbeteren laat hij de twee grote vijvers graven. Het bos wordt tevens deels door architect J.D. Zocher sr in Engelse landschapstijl aangelegd. Uit die periode stamt de structuur van slingerende paden in het bos.

Prinses Beatrix woonde vanaf 1981 met haar gezin op Paleis Huis ten Bosch. Zij gebruikt Paleis Noordeinde als haar werkpaleis. Na haar vertrek in 2014 worden de renovatie en het groot onderhoud van het paleis uitgevoerd. Op 13 januari 2019 nemen Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima met de prinsessen er hun intrek.

En het klopt dat het Haagse Bos voor iedereen toegankelijk is, het voelt nu wat lenteachtig aan, de zon schijnt een beetje, er wordt gewandeld, gespeeld en lekker op bankjes gezeten, De Buitenschoolse opvang is met grote getale aanwezig.

En dan pas kom ik echt in stedelijk gebied, ik steek de Utrechtse Baan over en kom eerst langs het huidige lelijke tijdelijke tweede kamer gebouw. Ik loop nog steeds wat door een bos en rechts van mij ligt het Malieveld.

Net op de hoek van het Malieveld zit een soort poffertjes en pannenkoeken paviljoen. Leek mij wel een plek om even te stoppen. Hier koffie en spa gedronken en een pannenkoek genomen. Maar die was echt niet lekker, die was gewoon te snel uit de pan en niet gaar, beetje jammer. Maar goed ik had gezeten en loop verder langs het Lange Voorhout naar de hofvijver met het Binnenhof, dit was vroeger de kopzijde van het Haagse Bos. Je ziet het werd een beetje duister weer. Ik heb de foto dan ook wat aangepast.

Na de Hofvijver sla ik rechts af de Kneuterdijk op. Hier was vroeger in de tijd van de ridders het middelpunt van steekspelen en toernooien. Edelen, hoge ambtenaren en ambassadeurs lieten hier hun voorname woonhuizen en stadskastelen bouwen. Hier woonden onder andere Johan de Wit, Jacob Cats, componist Unico Wilhelm van Wassenaar en Johan van Oldenbarnevelt op nummer 24. Dan loop ik weer naar rechts en kom in het andere deel van het Lange Voorhout met op de hoek het bekende hotel Des Indes.

Ik slinger wat verder door de stad en kom bij het Vredespaleis aan. Er was net een zitting geweest over Gaza en er werd gedemonstreerd door Palestijnen.

Vredesconferenties

In 1899 kwamen, op initiatief van de Russische Tsaar Nicolaas II, 26 landen bijeen om te spreken over ontwapening, internationale rechtspraak en arbitrage. Een resultaat van deze 'Eerste Haagse Vredesconferentie' was de oprichting van het Permanente Hof van Arbitrage en het Vredespaleis. In 1907 werd de 'Tweede Haagse Vredesconferentie' georganiseerd waaraan 44 landen deelnamen.

Let op wie de initiatiefnemer was, een Rus??? En nu Poetin???? Ik ben hier in onze Haagse/Zoetermeerse tijd vaak langs gekomen, het was er altijd doodstil, dat is nu even anders.

Direct na het Vredespaleis duik ik weer het bos in, het Scheveningse Bos, dat loop door tot Scheveningen. Even verderop kom ik langs het Nederland-Indië monument. Er liggen volop bloemen voor.

Na de Japanse overval op Pearl Harbor werd Nederland op 8 december 1941 betrokken in de oorlog in Zuid-Oost Azië. Die eindigde met de Japanse capitulatie op 15 augustus 1945.

Het laatste stuk voor de bebouwing van Scheveningen loop ik door het Westbroekpark. Daar ligt een grote vijver die wel 10 meter dieper ligt dan de bebouwing van Scheveningen.
Nog maar een klein stuk verder en zie ik voor mij het Kurhaus.
Ik ben in Scheveningen.

Dan nog even de zee bekijken dan ben ik echt op mijn eindpunt, Maar dat viel even tegen. De boulevard wordt compleet vernieuwd aan de zeezijde, er staan hekken met daarop platen gemonteerd die het zicht op zee ontnemen. Gelukkig vond ik een plekje waar een plaat weg was en kon ik toch de zee op de foto zetten.

Nog even een plaatje van één van mijn eerste grote projecten uit mijn Bredero tijd, het grote appartementengebouw naast het Kurhaus. De bouwkeet stond aan de boulevard. Ik hield een gafiek bij met bezoekers van het kantoor in Utrecht in relatie met de temperatuur, en ja hoor steeg de temperatuur dan waren er ook veel bezoekers. Het project ziet en nog steeds goed en strak uit.

Het zit erop, het Marskramerpad is gelopen. Het pad was ca. 420 km lang.

Dit waren mooi 5 trainingsdagen, een dag slecht weer is dan niet erg want dat kan ook in Italië.

28 maart 2024 vlieg ik in de vroege ochtend vanaf luchthaven Rotterdam naar Rome. Ik blijf dan nog een dag in Rome en wil 30 maart vertrekken voor de eerste etappe van Rome naar Marino. Ik hoop 22 april aan te komen in Santa Maria di Leuca in de hak van de laars.

Bedankt weer voor het meelezen en reageren op de een of andere wijze.